

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL ŠILTNAMIO DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ IŠDAVIMO IR PREKYBOS JAIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2004 m. balandžio 29 d. Nr. D1-231
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 2002, Nr. [2-49](#)) 6 straipsnio 5 dalies 4 ir 5 punktais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)), 6.7 ir 6.9 punktais bei siekdamas įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartiniais taršos leidimais sistemą Bendrijoje ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB nuostatas,

1. T v i r t i n u Šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų išdavimo ir prekybos jais tvarkos aprašą (toliau – Tvarka) (pridedama).

2. N u s t a t a u , kad 1 punktu patvirtinta Tvarka taikoma nuo 2005 m. sausio 1 d.

3. P a v e d u Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams (toliau – RAAD) ir Valstybinei aplinkos apsaugos inspekcijai (toliau – VAAI) kontroliuoti Tvarkos reikalavimų vykdymą.

4. N u s t a t a u , kad:

4.1. Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamento Atmosferos skyrius kasmet teikia Europos Komisijai ataskaitą apie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartiniais taršos leidimais sistemą Bendrijoje ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, reikalavimų, perkeltų į šią Tvarką, vykdymą. Pirmoji ataskaita turi būti parengta ir pateikta iki 2005 m. birželio 30 d.;

4.2. 4.1 punkte nurodytos ataskaitos rengiamos pagal Europos Komisijos pateiktus klausimynus;

4.3. 4.1 punkte nurodytoms ataskaitoms rengti Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į Europos Komisijos reikalaujamos informacijos apimtį, gali parengti klausimynus ir teikti juos nustatytais terminais užpildyti pagal kompetenciją pavaldžioms institucijoms (RAAD ir VAAI);

4.4. 1 punktu patvirtintos Tvarkos 45 punkte nurodytos šiltnamio dujų apskaitos ataskaitas tikrina Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo įgaliotas asmuo, atitinkantis šios Tvarkos 2 priedo reikalavimus.

5. P a v e d u Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondui:

5.1. tikrinti šiltnamio dujų išmetimo apskaitos ataskaitas ir išduoti Tvarkos 45 punkte nurodytas proceso tinkamumo patvirtinimo pažymas;

5.2. iki 2004 m. gruodžio 10 d. parengti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl apyvartinių taršos leidimų kiekio perleidimo aukciono būdu taisyklių patvirtinimo“ projektą.

6. Šio įsakymo vykdymo kontrolę p a v e d u ministerijos sekretoriui Aleksandrui Spruogiui.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

ŠILTNAMIO DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ IŠDAVIMO IR PREKYBOS JAIS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų išdavimo ir prekybos jais tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) nustato prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – Šiltnamio dujos) apyvartiniais taršos leidimais sistemą, siekiant, kad būtų skatinamas ekonomiškai efektyvus išmetamo Šiltnamio dujų kiekio mažinimas energijos gamybos ir transformavimo, juodųjų metalų gamybos ir apdirbimo, mineralinių medžiagų apdirbimo bei celiuliozės ir popieriaus gamybos veiklos srityse.

2. Ši Tvarka taikoma 1 priede išvardytiems įrenginiams ir veikloms, kurias vykdant išmetamos Šiltnamio dujos, nepažeidžiant jokio Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#)) reikalavimo.

3. Tvarka netaikoma įrenginiams arba jų dalims, naudojamiems moksliniams tyrimams, plėtrai ir naujiems produktams bei procesams bandyti.

4. Nuo 2005 m. sausio 1 d. veiklos vykdytojas negali vykdyti 1 priede nurodytos veiklos, kurią vykdant išmetamas anglies dioksidas (CO₂), neturėdamas šios Tvarkos 8 punkte nurodyto leidimo išmesti Šiltnamio dujas, išskyrus atvejus, kai pagal šios Tvarkos 40 punkto reikalavimus veiklos vykdytojo turimi įrenginiai yra laikinai neįtraukti į Bendrijos sistemą.

5. Šioje Tvarkoje nustatyti reikalavimai bei vartojamos sąvokos atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartiniais taršos leidimais sistemą Bendrijoje ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, nuostatas.

6. Ši Tvarka privaloma asmenims, turintiems 1 priede nurodytus įrenginius, kuriuose vykdomų veiklų metu išmetamos Šiltnamio dujos, taip pat asmenims, dalyvaujantiems rengiant ir derinant paraiškas leidimui išmesti Šiltnamio dujas gauti, atnaujinti ar koreguoti, išduodantiems šiuos leidimus, vykdančiams Šiltnamio dujų apskaitą, apskaitos tikrinimą, teikiantiems ataskaitas bei kitiems pagal kompetenciją susijusiems asmenims.

II. SĄVOKOS IR APIBRĖŽIMAI

7. Šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

7.1. anglies dioksido (CO₂) ekvivalento tona – tai metrinė anglies dioksido tona arba bet kokių kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kurių globalinio šiluminio potencialo reikšmės yra ekvivalentiškos CO₂ atžvilgiu;

7.2. apyvartinis taršos leidimas (toliau – ATL) – tai leidimas per nustatytą laiką išmesti vieną toną anglies dioksido ekvivalento. ATL kiekis nustatomas šioje Tvarkoje nurodytiems tikslams įgyvendinti ir yra įrašomas į leidimą išmesti Šiltnamio dujas. Teisės į ATL gali būti perleidžiamos kitam asmeniui šioje Tvarkoje nustatytais sąlygomis;

7.3. asmuo – tai bet kuris fizinis arba juridinis asmuo;

7.4. biomasė – atsinaujinantys organinių medžiagų išteklių, kurių anglies dioksido (CO₂) emisijos faktorius yra lygus 0, įskaitant žemės ūkio produktus, jų atliekas, medieną ir jos atliekas, gyvulininkystės atliekas ir kt., išskyrus durpes;

7.5. įrenginys – tai vienoje teritorijoje esantis stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba kelios tiesiogiai ir techniškai susijusios veiklos rūšys ir kurios galėtų turėti įtakos Šiltnamio dujų išmetimui;

7.6. leidimas išmesti Šiltnamio dujas – tai koreguotas gamtos išteklių naudojimo leidimas arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas, kurį Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduoda Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai su sąlygomis, užtikrinančiomis šios Tvarkos laikymąsi, ir suteikiantis teisę vykdyti Šiltnamio dujų išmetimą iš įrenginio, atsižvelgiant į nustatytą ATL kiekį;

7.7. naujas įrenginys – tai įrenginys, kuris nebuvo anksčiau eksploatuojamas veiklos vykdytojo ir kurio eksploatacijai pastarasis privalo gauti leidimą išmesti Šiltnamio dujas. Nauju įrenginiu taip pat yra laikomas eksploatuojamas įrenginys, kuris dėl esminių jo techninių (technologinių) pakeitimų atitinka šioje Tvaroje nurodytus kriterijus;

7.8. registras – tai ATL registravimo ir apskaitos registras;

7.9. Šiltnamio dujos – tai Kioto protokolo A priede nurodytos dujos: anglies dioksidas (CO₂), metanas (CH₄), azoto suboksidas (N₂O), hidrofluoroangliavandeniliai (HFC), perfluoroangliavandeniliai (PFC) ir sieros heksafluoridas (SF₆);

7.10. Šiltnamio dujų išmetimas – tai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas į atmosferą iš įrenginio šaltinių;

7.11. veiklos vykdytojas – asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso įrenginys arba kuris naudoja, valdo įrenginį nuomos, panaudos, patikėjimo teise arba kitu teisiniu pagrindu, suteikiančiu jam lemiamą ekonominę įrenginio techninio funkcionavimo kontrolę, ir kuris privalo gauti leidimą išmesti Šiltnamio dujas tam, kad būtų galima vykdyti veiklą ir/arba eksploatuoti įrenginius;

7.12. visuomenė – tai vienas arba daugiau asmenų ir, atsižvelgiant į nacionalinius teisės aktus ar praktiką, – asociacijos, organizacijos ar asmenų grupės.

III. LEIDIMAS IŠMESTI ŠILTNAMIO DUJAS

8. Kaip nustatyta 4 punkte, šios Tvarkos 1 priede išvardytų veiklų vykdytojai privalo turėti leidimą išmesti Šiltnamio dujas (toliau – Leidimas). Leidimas, pateikus šioje Tvaroje nurodytą paraišką jam gauti, išduodamas, koreguojamas, panaikinamas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 „Dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#)) patvirtintas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės, kurios taikomos tiek, kiek nereglamentuota šioje tvarkoje.

9. Paraišką dėl Leidimo išdavimo Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams (toliau – RAAD) pateikia veiklos vykdytojas. Jeigu įrenginys nuosavybės teise priklauso keliems veiklos vykdytojams arba jeigu jie įrenginį kartu naudoja ir valdo nuomos, panaudos, patikėjimo teise ar kitu teisiniu pagrindu, tai šiame punkte nurodytą paraišką veiklos vykdytojų tarpusavio sutarimu pateikia vienas iš veiklos vykdytojų, kuriam išduodamas Leidimas išmesti Šiltnamio dujas.

10. Paraiškoje Leidimui gauti, be kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų ir nepažeidžiant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių reikalavimų, turi būti pateikiama:

10.1. įrenginio ir vykdomos veiklos santrauka, įskaitant naudojamą technologiją;

10.2. kuro ir žaliavos kiekis, kurias naudojant galimas Šiltnamio dujų išmetimas;

10.3. įrenginio šaltiniai, iš kurių išmetamos Šiltnamio dujos;

10.4. Šiltnamio dujų monitoringo planas, nurodant stebėjimo metodus ir dažnumą.

10.5. Paraiškoje Leidimui gauti turi būti nurodytas ATL skaičius, kuris buvo paskirtas veiklos vykdytojui pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą Nacionalinį paskirstymo planą.

10.6. Paraiškoje Leidimui gauti turi būti veiklos vykdytojo rašytinis įsipareigojimas iki kitų metų balandžio 30 d. atsisakyti tokį paskirtą pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą Nacionalinį paskirstymo planą ATL skaičių, kuris atitiktų per praėjusius kalendorinius metus iš įrenginio išmestą bendrą Šiltnamio dujų kiekį.

11. Leidimą išmesti Šiltnamio dujas galima išduoti vienam arba keliems toje pačioje vietoje to paties veiklos vykdytojo eksploatuojamiems įrenginiams.

12. Reikalavimai aplinkos monitoringo vykdymui nustatomi Leidime arba jo prieduose.

13. RAAD turi teisę pareikalauti, kad paraišką pateikęs veiklos vykdytojas nurodytų papildomus duomenis (informaciją), jeigu jie yra reikalingi Leidimui išduoti.

14. RAAD per 10 dienų raštu informuoja Aplinkos ministeriją apie Leidimo išdavimą, koregavimą, panaikinimą.

15. Veiklos vykdytojai, kurie naudoja tik biomasę, neprivalo pateikti ir vykdyti Tvarkos 10.4 punkte nurodyto Šiltnamio dujų išmetimo monitoringo (stebėsenos) plano.

IV. NACIONALINIS PASKIRSTYMO PLANAS

16. Kiekvienam 17 ir 18 punktuose nurodytam laikotarpiui Aplinkos ministerija rengia ir tvirtina Nacionalinį paskirstymo planą (toliau – NPP), kuriame nurodomas bendras ATL skaičius, kurį ketinama skirti konkrečiam laikotarpiui, ir šių ATL paskirstymo veiklos vykdytojams principai. NPP privalo būti parengtas laikantis šiame skyriuje nustatytų kriterijų bei papildomomis ES Komisijos rekomendacijomis ir atsižvelgiant į argumentuotas visuomenės, kuriai NPP teikiamas svarstyti, pastabas.

17. Pirmajam trejų metų laikotarpiui, pradedant jį nuo 2005 m. sausio 1 d. ir baigiant 2007 m. gruodžio 31 d., Aplinkos ministerija nustato bendrą ATL skaičių, skirtiną nurodytam laikotarpiui, taip pat nustato kiekvienam veiklos vykdytojui skirtiną ATL skaičių. Šiame punkte numatytas ATL paskirstymas privalo būti atliktas ne vėliau kaip likus trimis kalendoriniams mėnesiams iki šiame punkte nurodyto termino pradžios (t. y. iki 2004 m. spalio 1 d.). ATL paskirstymo būdai ir formos numatomi Aplinkos ministerijos patvirtintame NPP.

Šiam trejų metų laikotarpiui, prasidedančiam nuo 2005 m. sausio 1 d., Aplinkos ministerija 98,5% visų ATL skiria neatlygintinai, o 1,5% perleidžiama aukciono būdu.

18. 2008–2012 m. laikotarpiui, pradedant jį nuo 2008 m. sausio 1 d. ir baigiant 2012 m. gruodžio 31 d., ir kiekvienam paskesniai penkerių metų laikotarpiui Aplinkos ministerija nustato bendrą ATL skaičių, kurį ji skirs tam laikotarpiui. Šiame punkte numatytas ATL paskirstymas privalo būti atliktas ne vėliau kaip likus dvylikai mėnesių iki atitinkamo termino pradžios.

19. Pirmojo laikotarpio NPP turi būti pateikiamas ES Komisijai bei kitoms valstybėms narėms ne vėliau nei 2004 m. gegužės 1 d. Vėlesnių laikotarpių NPP turi būti skelbiamas ir teikiamas Komisijai bei kitoms valstybėms bent 18 mėnesių iki atitinkamo laikotarpio pradžios. ATL paskirstymo būdai ir formos numatomi Aplinkos ministerijos patvirtintame NPP.

20. Bendras paskirtinų ATL skaičius atitinkam laikotarpiui neturi būti didesnis, nei reikalinga vykdyti Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, nacionalinėje teisėje įtvirtintus nacionalinės energetikos strategijos ir ūkio (ekonomikos) plėtros tikslus.

21. NPP turi būti atsižvelgta į svarbiausius ekonomikos ir energetikos pokyčius bei technologinį potencialą, pateikiama informacija apie tai, kaip atsižvelgiama į naujausias technologijas, kurios bus diegiamos, be to, turi būti panaudota sukaupta patirtis ir informacija, reikalinga planuojant ir prognozuojant atskirų ekonomikos sektorių raidą, taip pat atsižvelgta į energetikos plėtros planus Lietuvoje, pasaulines tendencijas aplinkosaugos ir rinkų liberalizavimo srityje.

22. NPP turi būti numatytas ATL rezervas naujiems įrenginiams.

23. NPP neturi būti teikiama pirmenybė tam tikriems įrenginiams arba veiklos rūšims, siekiant, kad nebūtų iškraipoma vidaus rinka ir konkurencija.

24. NPP turi būti pateikiama įrenginių, kuriems taikoma ši Tvarka, sąrašas su nurodytu ATL, kuriuos numatoma skirti kiekvienam įrenginiui, skaičiumi.

25. RAAD pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą NPP kiekvienais metais iki vasario 28 d. išduoda veiklos vykdytojui bendro ATL skaičiaus dalį, skirtą kiekvienam iš 17 ir 18 punktuose nurodytų laikotarpių.

V. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PERLEIDIMAS, ATSIŠAKYMAS IR PANAIKINIMAS

26. ATL turėtoju gali būti kiekvienas asmuo. ATL gali būti perleidžiami:
- 26.1. iš vienu asmenų kitiems asmenims Bendrijos viduje;
- 26.2. iš Bendrijos asmenų trečiųjų šalių, kurios yra įrašytos į Kioto protokolo B priedą ir jį ratifikavusios, asmenims, jeigu tie apyvartiniai taršos leidimai yra abipusiai pripažinti.
27. Apie ATL perleidimą asmuo nedelsdamas raštu informuoja registro tvarkytoją ir RAAD.
28. Sprendimą dėl Bendrijos šalies narės ir trečiųjų šalių, kurios yra įrašytos į Kioto protokolo B priedą ir jį ratifikavusios, kompetentingos institucijos išduotų apyvartinių taršos leidimų pripažinimo priima Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.
29. Veiklos vykdytojas netenka tiek ATL, kiek pagal 10.6 punktą įsipareigojo jų atsisakyti ar perleido kitam asmeniui.

VI. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ GALIOJIMAS

30. ATL galioja tik tam laikotarpiui (2005–2007 m. ir 2008–2012 m.), kuriam jie buvo išduoti. Nepanaudoti ATL, nepažeidžiant 28 punkto reikalavimų, gali būti perkelti į kitus metus nustatyto laikotarpio ribose.
31. Nustatytam laikotarpiui skirti ATL negali būti perkelti į kitą laikotarpį. Pasibaigus nustatytam laikotarpiui, RAAD juos panaikina.

VII. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ REGISTRAS

32. Duomenims apie ATL paskyrimą veiklos vykdytojams, disponavimą jomis, perleidimą ir jų panaikinimą kaupti steigiamas nacionalinis Šiltnamio dujų registras (toliau – Registras). Registrą tvarko ir administruoja viešoji įstaiga „Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas“ (toliau – LAAIF) Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.
33. LAAIF Registre registruoja išduotus, turimus, perleistus ir panaikintus ATL, tvarko jų duomenų bazę ir atsako už joje kaupiamos informacijos patikimumą, užtikrina, kad būtų tiksliai apskaitomi visi ATL.
34. Registras gali būti išlaikomas kaip suvestinė sistema su viena arba daugiau Europos Bendrijos šalių narių.
35. ATL duomenų bazėje turi būti visų įrenginių, kuriems išduoti leidimai, sąrašas.
36. Registras turi turėti skirtingas sąskaitas, į kurias galima įrašyti kiekvieno asmens turimus ATL, kurie jam buvo išduoti arba perleisti ar kuriuos jis perleido.
37. Registras turi būti prieinamas visuomenei. Duomenys, išskyrus informaciją, kuri laikoma komercine paslaptimi, darbo valandomis turi būti prieinami visuomenei Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo ([Žin., 2000, Nr. 10-236](#)) nustatyta tvarka.

VIII. PAPILDOMAS ĮRENGINIŲ ĮTRAUKIMAS IR LAIKINAS ĮRENGINIŲ NEĮTRAUKIMAS Į BENDRIJOS SISTEMĄ

38. Į prekybos Šiltnamio dujų apyvartiniais taršos leidimais sistemą pagal šioje Tvarkoje nustatytas sąlygas taip pat gali būti įtraukti ir įrenginiai, kuriais vykdoma 1 priede išvardyta veikla, nors ir neviršijami tame priede nurodyti jų pajėgumai.
39. Sprendimą dėl 38 punkte nurodytų įrenginių įtraukimo į prekybos Šiltnamio dujų apyvartiniais taršos leidimais sistemą priima Aplinkos ministerija.
40. 1 priede išvardyti įrenginiai ne ilgiau nei iki 2007 m. gruodžio 31 d. laikinai gali būti neįtraukiami į Bendrijos sistemą. Sprendimą dėl kreipimosi į Europos Komisiją dėl tam tikrų įrenginių neįtraukimo į Bendrijos sistemą priima Aplinkos ministerija veiklos vykdytojų prašymu. Tokiu atveju Aplinkos ministerija rengia paraišką, kurioje išvardijami visi šie numatomi neįtraukti į

sistemą įrenginiai ir ją, prieš pateikdama Europos Komisijai, teikia svarstyti visuomenei. Aplinkos ministerija gali leisti įrenginių laikinai neįtraukti į Bendrijos sistemą su sąlyga, jei:

- 40.1. taikant nacionalines aplinkosaugines priemones, iš jų išmetamas Šiltnamio dujų kiekis bus apribotas tiek pat, kiek tuo atveju, jeigu jiems būtų taikomos šios Tvarkos nuostatos;
- 40.2. bus taikomi šioje Tvarkoje nustatyti iš jų išmetamų Šiltnamio dujų apskaitos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimai;
- 40.3. nebus iškraipoma vidaus rinka.

IX. FORCE MAJEURE

41. Aplinkos ministerija per pirmąjį trejų metų laikotarpį (2005-2007 m.) gali kreiptis į ES Komisiją, kad *force majeure* atvejais tam tikriems įrenginiams būtų išduoti papildomi ATL. Jei ES Komisija nustato, kad buvo įrodytos *force majeure* aplinkybės, tų įrenginių veiklos vykdytojams gali būti leidžiama išduoti papildomus ATL, kurie negali būti perleidžiami kitiems asmenims.

42. Veiklos vykdytojas, siekiantis gauti papildomus ATL dėl *force majeure* aplinkybių, privalo pateikti Aplinkos ministerijai visus dokumentus ir/arba informaciją, patvirtinančią šias aplinkybes.

X. ŠILTNAMIO DUJŲ APSKAITA IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

43. Veiklos vykdytojai privalo nuolat vykdyti Šiltnamio dujų išmetimo iš įrenginių, už kurių naudojimą jie yra atsakingi, monitoringą (stebėseną). Veiklos vykdytojams, kurie naudoja biomasę, Šiltnamio dujų išmetimo iš įrenginių monitoringas neprivalomas.

44. Veiklos vykdytojai ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų kovo 31 d. privalo parengti Šiltnamio dujų išmetimo apskaitos ataskaitas ir pateikti jas Leidimus išdavusioms institucijoms (RAAD) kartu su 45 punkte proceso tinkamumo patvirtinimo pažyma.

45. Veiklos vykdytojas pateikia ataskaitas patikrinti Aplinkos ministerijos įgaliotam LAAIF, kuris įvertinęs ataskaitą pagal šios Tvarkos pateiktus 2 priede nustatytus kriterijus išduoda veiklos vykdytojui proceso tinkamumo patvirtinimo pažymą.

46. Veiklos vykdytojai, kurių ataskaitos dėl per praėjusius kalendorinius metus išmesto Šiltnamio dujų kiekio iki kiekvienų metų kovo 31 d., kaip nustatyta 45 punkte, nepatikrinamos ir nenustatoma, kad atitinka 2 priede nustatytus kriterijus, negali perleisti ATL tol, kol minėta ataskaita nebus pripažinta tinkama.

XI. PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ

47. Šios Tvarkos laikymąsi kontroliuoja RAAD bei Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija.

48. Asmenys, pažeidę šios Tvarkos nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

**VEIKLOS RŪŠYS, PAGAL KURIAS NUSTATOMA, AR VEIKLOS VYKDYTOJUI,
TURINČIAM ŠIAS VEIKLAS VYKLANČIUS ĮRENGINIUS, REIKIA TURĖTI
LEIDIMĄ IŠMESTI ŠILTNAMIO DUJAS BEI LAIKYTIŠ ŠIOS TVARKOS
REIKALAVIMŲ**

1. Energetikos pramonė:
 - 1.1. kurą deginantys įrenginiai, kurių nominali šiluminė galia yra 20 MW arba didesnė, išskyrus įrenginius pavojingoms ir komunalinėms atliekoms deginti;
 - 1.2. naftos perdirbimo gamyklos;
 - 1.3. koksavimo krosnys.
 2. Juodųjų metalų gamyba ir apdirbimas:
 - 2.1. metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) išdeginimo arba aglomeravimo įrenginiai;
 - 2.2. luitinio ketaus arba plieno gamybos įrenginiai (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydinį liejimą, kurių pajėgumas didesnis nei 2,5 tonos per valandą.
 3. Mineralinių medžiagų apdirbimas:
 - 3.1. įrenginiai cemento klinkeriui gaminti didesnio nei 500 tonų per dieną gamybos pajėgumo rotacinėse krosnyse arba didesnio nei 50 tonų gamybos pajėgumo kalkėms gaminti rotacinėse krosnyse arba kitose didesnio nei 50 tonų per dieną gamybos pajėgumo aukštakrosnėse;
 - 3.2. didesnio nei 20 tonų per dieną lydymo pajėgumo įrenginiai stiklui, įskaitant stiklo pluoštą, gaminti;
 - 3.3. įrenginiai, degimo būdu gaminti keraminius gaminius (stogų čerpes, plytas, ugniai atsparias plytas, molio dirbinius arba porcelianą), kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną ir/arba kurių degimo krosnies pajėgumas didesnis kaip 4 m³, o vienos krosnies džiovinimo talpa didesnė kaip 300 kg/m³.
 4. Kitos veiklos:
 - 4.1. didesnio nei 20 tonų per dieną gamybos pajėgumo įrenginiai celiuliozei iš medienos arba kitų pluoštinių medžiagų gaminti;
 - 4.2. didesnio nei 20 tonų per dieną gamybos pajėgumo įrenginiai popieriui ir kartonui gaminti.
-

VEIKLOS VYKDYTOJŲ VYKDOMOS ŠILTNAMIO DUJŲ APSKAITOS IR ATASKAITŲ PATIKRINIMO KRITERIJAI

1. Iš 1 priede išvardytų įrenginių išmetamas Šiltnamio dujų kiekis yra tikrinamas nepriklausomo vertintojo (toliau – Vertintojas).
 2. Tikrinant vertinamas stebėsenos sistemų patikimumas ir tikslumas ir su išmetamų Šiltnamio dujų kiekiu susiję duomenys bei ši informacija:
 - veiklos duomenys ir susiję matavimų duomenys ar apskaičiavimai;
 - išmetamų Šiltnamio dujų faktorių pasirinkimas ir naudojimas;
 - apskaičiavimai, kuriais buvo nustatytas bendras išmestų Šiltnamio dujų kiekis; ir
 - jeigu buvo matuojama, matavimo metodų pasirinkimo ir naudojimo tinkamumas.
 3. Ataskaitoje nurodyto išmetamo Šiltnamio dujų kiekio patikimumą galima patikrinti tik tada, jeigu veiklos vykdytojas įrodo, kad:
 - 3.1. pateiktuose duomenyse nėra nesuderinamumų;
 - 3.2. duomenys buvo surinkti taikant patvirtintus standartus;
 - 3.3. atitinkami įrenginių aprašai yra išsamūs ir nuoseklūs.
 4. Vertintojui užtikrinama prieiga į visas veiklos vykdymo vietas ir prie informacijos, susijusios su tikrinamuoju dalyku.
 5. Vertintojas atsižvelgia, ar įrenginys užregistruotas pagal Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS).
 6. Patikrinimas grindžiamas visų įrenginių vykdomų veiklų strategine analize. Dėl to Vertintojas privalo turėti bendrą visų vykdomų veiklų ir išmetamų teršalų apžvalgą.
 7. Vertintojas tikrina visų išmetimo šaltinių, kurie priskiriami įrenginiui ir kurie sudaro bendrą įrenginio išmetimų kiekį, bei kiekvieno iš tų šaltinių duomenų patikimumą ir atsižvelgdamas į šią analizę nustato tuos šaltinius, kurie sietini su didele paklaidos rizika, ir kitus stebėjimo bei ataskaitos pateikimo procedūros aspektus, galinčius turėti įtakos klaidingai nustatant bendrą išmetimų kiekį. Paklaida pirmiausia siejama su emisijos faktorių ir apskaičiavimo metodų pasirinkimu.
 8. Vertintojas parengia tinkamumo patvirtinimo proceso ataskaitą, kurioje nurodo, ar veiklos vykdytojo pateikta Šiltnamio dujų apskaitos ataskaita atitinka nustatytus reikalavimus.
 9. Vertintojas turi būti nepriklausomas nuo veiklos vykdytojo, dirbti teisingai, objektyviai ir profesionaliai bei žinoti:
 - šios Tvarkos nuostatas bei ES Komisijos priimtus atitinkamus standartus ir rekomendacijas;
 - su tikrinamomis veiklomis susijusius teisės aktus, reguliavimo ir administracinius reikalavimus;
 - visą informaciją, susijusią su duomenų rinkimu, jų nustatymu matavimo metodais, apskaičiavimu ir pateikimu.
-